

ТхылъеджапІэр къызэуахыгъ

Хафизэхэм апае Адыгэ Республике хеушъхъафыкыгъэ тхылъеджапІэр мы мафэхэм къызэуахыгъ. Иофтхъабзэм хэлэжагъэх Адыгейм культурэмкэ иминистрэу Къулэ Мыхъамэт, аш игуадзэу Шъэуапцэкъо Аминэт, хъакіехэр, нэмыйкхэри.

ТхылъеджэпІэр чіехъагъум цыфхэр щыжъотых. Ильяс пчагъэрэ зэжэгъэхэ мэфэхэм къеколыагъэр маклэп. Бэджэндэу аштэгэе унэр тапакэх тхылъеджапІэр ялагъ, джы ежхэм яе шыпкъем зэкэ щэгушуукъы.

— Квадратнэ метрэ 360-рэ мэхъу титхылъеджапІэр, — къылыагъ аш ипащэу Ирина Корниенкэм. — Ылпекі титхылъехэр зычэлтыгъэр фэдитуклэ нахь цыкыгъугъ. Джы зэкэ тызэрфаеу дгээтильынэу, аужирэ шапхъехэм адиштэрэ 16-мэхэр зэрифэшъуашэу дгээпсэөлэнхэу амал тиэхъуагъ. Къытатыжынным ылпекі ильесыбэрэ амыгъэфедагъау мы унэр щытыгъ. Республике бюджетым сомэ миллиони 2,8-рэ зэхахъем къеколыагъэхэм зэкэми шүфэс къарыгъыгъ. Мыш фэдэх тхылъеджапІэр ипчэхэр къызэуихынхэм пае Адыгэ Республиком итъэцэлкэко хабээ Иофыгъуабэ зэрээшъуихыгъэр аш игущыгъ къыщыхигъэшыгъ.

ТхылъеджапІэм илофышилхэмэр кэлэццыкхэмэр къагъэхъазырыгъэ къэгъэлъэгъон цыклюмкэ мэфэхэм зэхахъэр лягъэктогтагъ. Тхылъым мэхъанэу илэр, аш шуагъагъау къытырэр къизытотыгъирэ усэхэр ахэм къауагъагъ. Нэужым кусэ плыжыр зэпаупкыгъ ыкчи зэкэ.

ТхылъеджапІэм къыратыгъ ыкчи сэкъатныгъэ зилхэр щызеклонхэм ар фытедгъэпсихъагъ. Хафизэхэм апае Адыгэ Республике хеушъхъафыкыгъэ тхылъеджапІэр ауҗырэ шапхъехэм адиштуу агъэпсыгъ. Кэлэццыкхэм къащегъэхъагъау зыныбжъ хэклотагъэхэм анэсэу яуахътэ гъэшлэгъонэу ыкчи шуагъагъау миц щаъэклон алъэкишт.

— 1974-рэ ильясын къыщегъэхъагъау тхылъеджапІэм сэклэ, — къытфелутэ зымыльэгъурэ Антонина Денгис. — Непэ съкъыччэхъагъэм симыгъэгушон слъэкырэп. Сызэмиджээхэе тхылъхэр къэзгъотыгъэхъ, ахэм артырэ шошгэшгэйхъон.

Иапхэмкэе рыхлээ Антонинэ ыагъау тхылъым шхъэу илэм къеджагъ. Дунэе нэфир зэрифэшъуашэу амыльэгъурэми, миц фэдэ цыфхэм яшынэгъэ къызэтеуцаагъэл. Ямафэхэр шуагъагъау хэлээзэу зэрагъэктэхэн пыльых, шэнэгъэ куухэр къызэлкагъэхъаным дэшхъахъхэрэп. Ахэм гухэлъяу ялхэр къадэхъунымкэ 16-ынэгъу къафэхъурэ пстэуми зэрафэрэзэхэр зэхахъем къыщаагъагъ.

ГЬОНЭЖЬЫКЬО

Сэтэнай.

Сурэхэр іашынэ

Аслан тырихыгъэх.

Унагъор зэкэмэ анахь шъхъа!

2016-рэ ильясын Іоныгъом и 15-м сыхъатыр 12-м Къэралыгъо филармониет я 5-рэ Республике мэфэкіэу «Семья — союз родных сердец» зыфиорэр щызэхашэнэу агъэнафэ.

Аш къыдыхэлъытагъау, унагъор зэдэзышэн гухэль зиэху ныбжыкхэхэр зэгутахэштых. Ильесыбэрэ зэгурыгононгъэ азыфагу ильэу зэдэпсэуугъэхэри мы мафэм агъэлэхэштых.

Иофтхъабзэм ипшэериль шхъахъаэр унагъом мэхъанэу илэр ныбжыкхэхэм агурыгъэтооньын, зыныбжъ хэклотагъэхэмэ ныбжыкхэхэмэ зэгурыгононгъэ ялэним фещэгъэнхэр ары.

Джыре уяхтэ анахь мэхъанэ зиэхэм ашыц унагъор. Гухэл нахь мышыами, унагъохэр эхъокынгъэ гомылхэм яутэхъях. Зэхэкыжхээрэм япчагъэхъо, сабьеу къэхъухэрэх нахь маклэ мэхъу. Хэхъоньхээр зышырэ унагъохэр Урын-

ильяс 25-рэ зэрэхъурэм ипшэхъаэр агъэмэфэкыншт.

Иофтхъабзэм къырагъэблэгъагъэх Адыгэ Республиком и Лышхъау Тхъакууцинэ Аслан, Адыгейм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м и Премьер-министрэу Къумпыйл Мурат, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, федеральнэ ыкчи Республике къулахъаэр япашхэр, нэмийкхэри.

Иофтхъабзэм хэлэжэнэу агъэнафэ Адыгэ Республиком, Къэбэртэе-Бэлхъаэр, Къэрэшэ-Шэргжэс Республикехэм язаслуженэ артистэу Бытшэкъо Азэмат, Къэралыгъо орэдьильтэхъохко академическэ ансамблэу «Исламыем» иорэдьиоу Дер Абир, ансамблэу «Ошутенэр», нэмийкхэри. (Тикорр.)

БАСТЭ ХЫИСЭ ДЖАНХЪОТ ҮКЪОР

Тэхъутэмыкъое районымкэ зы мандат зиэхэдзыпІэр коу N 23-мкэ Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкэ кандидат

1957-рэ ильясын мэзаем и 22-м Адыгэ Республиком хэхъэрэ къудажэу Псэйткыу щыпсэурэ унагъоу сабыибэ зэрысүм къихъухъагъ. Къодже гурт ёджааны N 8-рэ къуухъагъ. Аш зычэсүм спортын пыллыгъ, анахъу бэнэным. Аш даклоу художественне самодеятельностын чанэу хэлажьэштагъ.

Бастэ Хыисэ ильяс 17-ыныбжъау Магадан хэкум идышъэ къыччэхыпэлофшэнэры щиублэгъагъ. Аш раши, дээ къулыкъум ашэгъагъ. Дзэкколыцэ ил — медицинэ къулыкъум истаршэ лейтенант. Дээ къулыкъум ыуж Красноярскэ краим итартелэу чыччэгъ байныгъэхэр къызьчилахъахъэрэм тоф щишигъ. Я 80-рэ ильесхэм ыкхэхэм адэж коммерческо тофшэнэым үүж ихагъ. Унэе фирмэ къызэуихъагъ. Производствене ыкчи коммерческо компаниябхэм пээнэгъэ адзырихъагъ.

Х. Дж. Бастэм ашшээрэ гэсэнэгъэ ил. Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм зэлгээгэйгүйтумкэ идепутатыгъ. Медалэу «Адыгейим и Щытхъузехъ» зыфиорэр, Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхыль, Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм инэпээлтэ тамыгъэу «Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэр. Ильяс XX» зыфиорэр къыфагъэшшошагъэх.

Бастэ Хыисэ цыфхэм реэу 16-ынэгъу артистыр ишэн. Мы ауҗырэ лъэхъаным ежь иунэе ахъщэкэ ыкчи нэмийкдепутатхэм ялэпилэгъу хэлээзэу сомэ миллиони 2,5-кэ Тэхъутэмыкъое районым ифэнкъоночыгъэхэм апае 16-ынэгъу пынклемкэ автомобил къыщэфыгъ, аш нэмийкдэу сомэ мин 650-рэ посэүлэу Яблоновскэм щызэхашгээхэе кэлэццыкхэе къэшшохко ансамблэхэм шуашхэрэ, сплит-системэхэр рапшэфынхэм пае афитупшыгъ, Къырым чыпээ зэжъу зефэ лъэхъаным аш щыпсэухэрэм ящыкхэшт генератор сомэ мин 700-кэ къыщэфыгъ. Православнэ чылыгхэм, мэщтихэм ренэу альээсэ. Шуашхэрэм общественнэ фондэу «Урысые кэлэццыкхэе фонды» зыфиорэр иофгъохэм ынаа атырехъэты, спорт зэнэкъохэм, кэлэццыкхэе творческо къэгъэлъэгъонхэм ренэу ахъщэхэе 16-ынэгъу афэхъу. Джааш фэдэу посэүлэу Яблоновскэм тарихъымкэ музеу къыщызэуахыгъем мыльку 16-ынэгъу къэхъэгъагъ.

Ежь иунэе ахъщэ сомэ миллионы 2,5-рэ къыхигъэхэе, икъоджэ гупсэу Псэйткыу дээт къэхъалэр къаригъэшхъагъ. А къэтчын

гъэр шуашхэрэу илэм щыщ лахныиэп. Адыгэ Республиком ар дэгээу зыкыщашэрээр ыкчи лытгэнэгъэ къызкыщыфашырэр ахэм афэдэ шуашхэрэхэм апай.

Ильяс заулэкэ узэкэлэбэжьи мэ, Хэгъэгу зэошхом иветеран купэу Луганскэ хэкум ит селоу Дьяковэ клогъагъэхэм ишшигъэ аригъэкигъ, Советскэ Союзым и Лыхъужжэу Андырхье Хъусен исаугъэтэу аш щыэр зыпээгъафэхъу.

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Бастэ Хыисэ зыхадэзкэ, ихэдзаклохэм ямызакью, Адыгэ Республиком щыпсэурэ пстэуми ящылакэ нахышу шыгъэным лъэшэу ынаа тиргъэтышт. Тиреспублике хэхъоньгъэ ышынымкэ амалышуухэр илэх, анахъэу туризмээ ылъэнькъохэм. Адыгэ Республиком икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм лъэшэу анаэ тиргъэты а лъэнькъомкэ къэуцэрэ тоф щишигъохэм язшшохын. Бастэ Хыиси аш ехъигъэ проекхэм илахь ахшыхъа. Мы ауҗырэ лъэхъаным ежь иунэе ахъщэкэ ыкчи нэмийкдепутатхэм ялэпилэгъу хэлээзэу сомэ миллионы 2,5-кэ Тэхъутэмыкъое районым ифэнкъоночыгъэхэм апае 16-ынэгъу пынклемкэ автомобил къыщэфыгъ, аш нэмийкдэу сомэ мин 650-рэ посэүлэу Яблоновскэм щызэхашгээхэе кэлэццыкхэе къэшшохко ансамблэхэм шуашхэрэ, сплит-системэхэр рапшэфынхэм пае афитупшыгъ, Къырым чыпээ зэжъу зефэ лъэхъаным аш щыпсэухэрэм ящыкхэшт генератор сомэ мин 700-кэ къыщэфыгъ. Православнэ чылыгхэм, мэщтихэм ренэу альээсэ. Шуашхэрэм общественнэ фондэу «Урысые кэлэццыкхэе фонды» зыфиорэр иофгъохэм ынаа атырехъэты, спорт зэнэкъохэм, кэлэццыкхэе творческо къэгъэлъэгъонхэм ренэу ахъщэхэе 16-ынэгъу афэхъу. Джааш фэдэу посэүлэу Яблоновскэм тарихъымкэ музеу къыщызэуахыгъем мыльку 16-ынэгъу къэхъэгъагъ.

Къалэу Краснодар зэрэлбагъэм имызакью, Бастэ Хыисэ фэдэ предпринимательхэм яшшигъи аш хэлъ, сида пломэ ильесэу икыгъэм сомэ миллионы 17-м ехъу хэбзэлахъэу аш ётыгъ. Цыфэу тоф дээзшэхэрэм игъом лэжээпкэ дэгээрэ алэхъэхэ, тофшэнэмыкэ джыре лъэхъаным диштэрэ амал дээзшэхэр ялэх.

Тэхъутэмыкъое районымкэ зы мандат зиэхэдзыпІэр коу N 23-мкэ Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкэ кандидат

16-ынэгъу къыхигъэхэе, икъоджэ гупсэу Псэйткыу дээт къэхъалэр къаригъэшхъагъ. А къэтчын

Адыгэ Республика и Апэрэ президентэу ДЖАРЫМЭ Аслъан Алый ыкъом и Джэпсалъ

Мы аужырэ ильэсхэмкіэ Урысыем политикамкіэ илофхэм язытет сыйкып-къырыкызыз сэ сшыхъэкіэ сыйкызыф-күағъэр партиеу «Яблоко» зыфиорэм иконструктивнэ eklolaklэ сшыхъэкіэ анах къызэрэспэблагъэр ры.

Партиеу «Яблоко» ышфылорәм ыцәкілә Адыгейм и Парламент идеputатынымкілә кандидатеу Бэгъушъэ Адам бәшшагъэ зысшIәрәр. Абхазым къыщыхъуғъяэе заом ежь ыштыхъекілә штоигъоныгъэ иләү ар хәләжъэгъагъ, аужыпкъэм гъеры хъуғъагъ. Нәүжым сә пшъерыль зәрәфәсшыгъэм тетэу шушилә іепыләтъо Абхазым ицыфхэм афатlупщыгъэр зәрьиль колоннэм игъусагъ. Абхазым

изеопІхэм афагъешъошэрэ апшэрэтыныр — Леон иорден кыратыгъ. Непэ Абхазым мамыр щылакIеу ильыр, кьюш зэфыштыкIеэзу ыкIын зэпхыныгъэ пытэу Урысъилем аш дырилэхэр Адам фэдэхэм ягъехъягъэ бэкIе ельтытыгъ.

Тихэдээжло лялпэхэр! Партиеу «Яблоко» зыфиорэм цыцэкэ Адыгэ Республика и Къералыго Совет — Хасэм идепутатынымкэ кандидатэу Бэгъушъэ Адам шъумакъэхэр фэшъутынхэу сышъолже!

Адыгэ Республиктэй Апэрэ президентэу А.А. Джарым

Ылкэ хэмүлтэй къихэтэуты.

ХЭДЗЫНХЭР ҮКИ НЫБЖЫКІХЭР

Апэрэу хэлэжьэштыг

Адыгэ Республикаем иныбжыкIэхэу ильэс
18 хъугъэхэр хэдзынхэу щыIэштхэм апэрэу
аҳэлэжъэштых.

Ар кыдалтыти, политическе мәхъанә зиңә һофыгъошхом ләүежүккәр фэгъэхазырыгъенныр иғуо альэгъүгъ АР-м хәдзынхәмкә и Гупчә комиссиере Лъяпкъ тхылъеджапләм правовой информациемкә игупчәре.

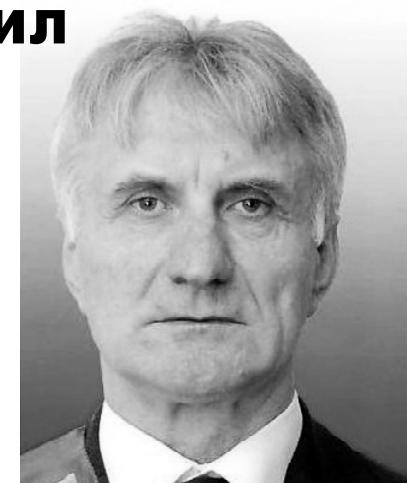
Іоныгъом и 8-м тхыльеджаплэм иунэшхо авшъэрэ еджеплитгумэ — Адыгэ къэралыгъо университетым ыккы Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым — яапэрэ курсхэм ащеджэхэрэр къызыэлуклэгъялхэх. Зэлуклэгъу сыхаатыр анахъяу зыфагъахынЫлагъар

ныбжыкіхэм гражданскэ позициие ялэу, зыщыпсөүхэрэ хөгжэгум ихбульгэ-шлэгье зэфэшьхяафхэу щылеклэ-псөуклэмкіэ анах гъэзагъяхэр зэхрафыххэу, къагурлыоххэу, хэгжэгу политиким ыкупкі зыфэдэр ыкыл зыннесырэр ашлэу, нэбгүрэ пэпччи а зэкі ышыхъэкіэ зэрэфэфедэшьущтыр къыдильтытэн акыыл-амал егъэгтотыгъэнэри ары.

Урысые Федерацием и Къералыгьо Думэм ия VII-рэ зэлгээхэкілэгүкіэ депутататхэр тэрээзэу хэхыгъянхэм юфтхъабзэр фэгъэхъыгъагь. Информационнэ-пра-

ГАЛЕЦКИЙ Михаил Евгений ыкъор

**Мыекъопэ районымкІэ зы
мандат зиІэ хэдзыпІэ
коу N 17-мкІэ Адыгэ
Республикэм и
Къэралыгъо Совет —
Хасэм идеутатынымкІэ
кандидат**

Сэ сыйбизнесменэп, сыйпредпринимателэп, депутат пхъэнтIэлкур сиджыбэхэр ахъщэктэс сүүшьэнхэм ыкIи сшъхъэктэс бизнессышо сшынным апа-
еп зыкысишикIагъэр!

Сэ цыфхэм ягидэхэр къесуухьумнхэм, щылкэл-псусукэу ахэм ялэр нахышшу сышыным сүфхэвзьыр.

нахъштуу сыйтыйн сыйфхазыр.

Депутаттага сыйхадзыным паа агитацием епхыгъе амалхум аялузгъэхануу ахъщэшко сијэп, къэнэжьыре закъор хедзаклохем яфедэхэр къэзыуухумэн зыльэкъышт, сыйкъэзгъэльзгъобъе партиеу «Родинэр» къэзыымыгъэукыйтэжкыышт цыиф Адыгэ Республикаем и Къера-лыгъо Совет — Хасэм хэтынкіэ

шъо шоигъоныгъэ шъуиэнныр ары.
Хэдзэкло лъаплэхэр, лъэшшу сиго-
пэцт 2016-рэ ильэсийн йоныгъом и 18-м
бюллетеңхэм слъэкъуацлэ къарыжъу-
гыатама]

Ренэй зэрэсшыщтыгъэм фэдэу, де-
путатэу сыхэшүүдзымэ, шъуифедэхэр
къесуухъумэнхэу, унашьоу аштэхэрэм
зэрар къышуухфамыхыным ыуж си-
тижин ишигээж байсан!

тынэу шүсэгъэгүй!

Лъйтэныгъэ кышьуфэзыш! Михаил ГАЛЕЦКИЙ.

разованиеиехэм тоф аяцызыштэхтэхэм, Урысыеем и Къэралыгъо Думэ хэхьащт депутатхэм амакъе афатын зэральзкыи-щтымкэ къафэгушуагь. Ныбжыкэ лушыгъэ-чаныгъэр къябеклэу тофыгъошом яшыпкъэ раҳыблэнэу, хэдзынхэм тищиylaklэ зыфэдэштыр бэклэ зэряпхыгъэр зыщамыгъэгүупшэнэу къяджагь. Хэдзэктно ныбжыкэлэхэр тофым нахь хэшэгъянхэм ынала тетэу, Урысыеемкэ къэралыгъо регистрацие зыклагъэ партие 14 зэрэшылэр, ахэм ацлэхэр, партие пэпчь программэ гъэнэфагъяу илэм мэхъянэ зийэ партии 5 зэрэшагъяунэфагъяэр, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм — депутат 25-рэ, адре — 25-р (пстэумкэ 50) республикэм имуниципальнэ образованиехэм зэращылэштхэм ягугъу къышыгъ. Мы чылгэхэм аклэдэурэ кандидатхэу зыкъэзигъэлэгүуагъэхэм япчьягъэ Адыгейимкэ нэбгырэ 538-рэ зэрэхъурэр, ахэм узхэдэн ыкли къахэпхын икъун зэрахэтыр къыуагь. Алерэу хэдзынхэм ахэлэжьэшт ныбжыкэлэхэм мы тофыгъо иным гуетыныгъэ икъу фырялэнэу къяджагь.

тетэү юф ышлэнүүм зэрэфхэхъязырыр, тхыль зэфэшхъяфыбэу ахэр зэкэл къэзынчутэхэрэр гупчэ ыкчи республике гъезетхэм къызэрхеаутыхэрэм, ахэм язэхэгүүшүүлэгүүхэр төлөвлөнччимкээ зэрэклөхэрэм аналаа.

хэр квэнэгфай.
Зэүкілэгүү-зэхэгүүшілэгъур
гъешлэгүөнөйн куягъэ.
ДЗЭҮКЬОЖЬ Нуриет.
Сурэтхэр *лофтхъабзэм* шы-

Сүрэхэр юфтхьаазэм щы-
тырахыгъэх.

Къэбзэныгъэр дышъэм фэд

Цыф псэүпIэхэм, IовшапIэхэм, урамхэм ыкли нэмыкI чыпIэхэм зэхъокыныгъешху афэхъугъэр тинэрыльзэгъу. ТапэкIэ щылэгъэ зеклокIэ-шыкIэхэм, хабзэхэм, шэпхъэ гъэнэфагъэхэм ашыщхэр цыфхэм чанагъэх.

Дэгьюу къэсэшлэхбы ублэп! Эджалцэлтын тааталыг эзэнтүүлж, ордым хэлтэйгээ гүшүүлэхэр: «Къэбзэнгээр дышлээм фэд, зыфэмидэ щымылах». Тиклээгэвэд Шыхвакумыдэ Къэлэхъян аарэ урочыр зердгээжьагээм тетээ а ордым ипэублэ щыш гүшүүлэхэр тааталыг къитигэшлэх.

Іофтхъбаазэу еджжапэм къылшеклокъыщтыгъэм, сэ сишлошыккэ, шыгъэшхо къыхыщтыгъ. Заом ыпекки ззоуж ильэсхэми, нахьыжхэм ар дэгъоу къашлэхкы, цыфхэм гъэпсэфыгъо уахътэр ямэклагь. Чэщи мафи лажъэштыгъэх, губъор ятлонэрэ унэм фэдэу ялагь. Аш тетми, къэбзэнгыгъэр ны-тихэм аштыгупшэштыгъэп, яльфыгъэхэми ана-і атетыгъ. Цыиф шлоир теп-лъадж, гоунчь, шлоим гур зепеккы, аш узхэр къыздихынхэ ыльэккыщт. Цыиф къабзэр — дахэ, голу, джащ фэдэу чынылэ къабзэри гүлэтыг!. Чынопсыр Тхъэм зэригъафи цыифым къырипэссыгъ фэсакынэу ыккы къыухумэнэу. Цыифыр а тын льаплэм сыйдэущтэу пэгъокыгъя? Гъунэ зимиылэ шүшлэу къыфа-

шығырь эр ызыфадар кытагырыуағы, уасы ритыгъя, зэрифэшүашэү дээзкүя? Узыгъэрээзэр джэуап мы утчам къетыжыгъуай. Цыфым иакъыл бэ зынэссырэр, ау зы щыгъупшагъэ ешы — Тхъэм иләмүркэ зэгъэфагъеу

тыкъэзыуцухъэрэ дунаир ежь илэрыйтхъэу ыльтытэныр зэри-пэсыжыгыг. Ар хэукъоныгъэшхү. Чыюпсым зэрэтшойнгьоу тыдэзеклонэу щитэп. Типсаунгыгъэрэ тищылэнныгъэрэ чыюпсым пытэу епхыгъэх, къэ-пилопэн хъумэ, тэри чыюпсым тыщищ. Арышь, тызыфэмиса-кыжымэ, зэрар хэтхышт. Тыкъэзыуцухъэрэ дунаир къеты-ухъумэнным ычыплэклэ, шъхва-си, гуклэгъуи фытимылэу зе-щытэгъякъо ыкли тэгъэклоды. Пхэнджэу тыдэзеклозэ, тэри зытэгъэклодыжы. Хэти ежь ип-сэулпэ чыыплэ, ишагу ыгъээвэб-зэнхэр ишшэрыль шъхье. На-хыбэмэ ар къагурэло ыкли агъэ-цаклэ, ау а лъэнныкъомкэ еры-оджагъа кынзыхафэрэр маклап

хашыыхъээзэ кырыкыуагъэх.
Непи а шэнхэр ахэльых, ау
нэмэйк фыщытыкIэхэр юфым
кыыхахъэхэу үублагъ. Ахэр тлоу
гошыгъэх. Чэу гъунэр, щагур,
унэ клоцыр — зы лъэныкъох,
урамыр, гъогур, хэгъуашхъэр
— ятлонэрэ лъэныкъох. Ахэм
еплтыкIэу афытилэр зэтекы.

Адагэ унагъохэм япсэуплэхэр къабзэх. Зыгъэпсэфыпэ унэ цыкликхэр, бъягъэ зэгъэккульхэхэр адашыхъях, чыгхатехэр зиэри макэп. Ульыхъуякыны шой гори аышпльгъунэп, гулэтыпэх, хьоо-пщаух, къабзэх. Ахэр зэкэд дэгъу, ау хэкыжь а унагъохэм къапыкырэба? Къапэкы. Аде тыдэ ахэр ащэхэра? Шальэхэмкэ ахых, курэжьые цыкликхэмкэ дащых. Зэрэхъурэмкэ, зы чыпилэр тэгъэкъабзэ, адэр чыпилэр тэушлон. Тхъамафэм гьогогъуйтюхэкыыр дэзыщыре машинэр псэуплэхэм адахъэ, хэкыыр адещы. Ар ыалъмэккыижьым ильэу е зыгорэм клоццыщыха гъэу щагум къыдэпхэу бгээтильмэ, машинэм ралхъвани ыащыщт. Ахъщэ тлэклю атыщтым пае унэгъуабэмэ хэк дэзыщырэм ратырэп.

Районым щылхырыкыра гъогухэм абыгъухэм хәккыры зэриль һальмекъ зээлтхыгъэхэр аулынхэу бэрэ уарихылзашт. Һальмекъхэр былым гъорыклохэм

аңтунхъэх, жыбыгъэм зэрхэхъэх, чыпіләр аушлои. Тэхүүтэмькью районым ит псөүпіләхэм яхэгъуашхъэхэр, яшьоффхэр, япсыхъо кійхэр зэгъэфагъэх плон плъекіыштэп, хэкіи, чырбыщ күтагъэхэри, чыг ихыкыгъэхэри самеу ашызэтелъых. Аш нахъ дэижъыр щагубзыу лагъэхэр чамытлэжхэу дащихъэу зэрчлэдэхъээр ары. Мыш фэдэхэри гьогум тэхүүхъэхуу мэхъу. Машинэ псынкілер къудажэм кыдэчыи, гьогу шъхбаэм кытихъягъ. Пэнэхэскіе зыгъэзэрэ гьогум тэхи, тлэклурэ чыагъэ. Къээзылтэгъурэ щыләп шлоши, машинэм исыр къэуцугъ, зэклоцыщыхъэгъэ-зэклоцыпхагъэхэр кырихыхи гьогу напцэм кыгъэтлыныгъэх. Зи ымышлэгъахэм фэдэу машинэм иттысхыи, лукыжыгъ. Шъоффыр ины, ифэн а хэкл тлэклой ритэкүгъэр — джары ар зерегупшысэрэр. Аш нахъ лаехэри гьогум щэхүүх.

гүйтүү дахэ, гьогури шъуамбъо, зэтгээпсихъягъ. Ау гьогу бгыутуми кышьо плуакі зиэ лалтмэксхэр ушьагъэхэу алысих. Ахэм зэкіми арыльыр хэкли тэкүпіләхэм ащэн фэе шлоир ары. Зым къеушлои, адрам егъэктабзэ. Хъаштыкуре Афыпсынерэ азыфагу, Пышээ исэмэгубгъукіе, кіэй цыкly дахэ ил. Аш пэблэгъэ дэд «Чипилкекіе» заджэхэрэ шьоффу гектаришье фэдиз зэрьлэлтийр. Мыш дамбэр реклокы: иджагбту — псыхъо кіэй, исэмэгу — бывлым хуупл. Мыш зыщаагъэпсэфы, пцэжъыяшэхэри бэрэ къеклох. Чыпіл дахэм цыфхэр фэсакьхэрэп, шъхьасхэрэп. Тхылтыплэ итэкүхагъэхэр, чырбыщ күтагъэхэр, шхынхэу къялышыгъэхэр, банкэхэр кыбыланэ. Хъаку ашышь, щепшерыхъэх. Ахэм къапыкыгъэхэм хъэхэр, бывлымхэр, къолэбзыухэр ахэтых. Гухэкыр шлойзехъэхэм унэлутхэр ялэхэу зэрашлоштырэр

Машинэ псынкэу чьэрэм ишофер дисым хэк्कыр зэрэлт дзыожжыр къыридзыгъ. Кіекі хъазырэу ащ ыуж ит машинэр кэнаум дэлъэдагъ. Ащ ируль ысыгъэ клапэр щынагъэ, хугъэр къыгурлыгъэп. Ахэм афэдэ зеклокіэ-шыкіхэм шъобжхэр къаахынхэ алъэкъышт.

ары. Етлани мыш фэдэ чып-пэхэм зы тхыгъэ горэ, гущы-іэм пае, «Чыпіэр жыгъэкъаб-зэ», «Чыюпсыр къэшүүхүм», «Къэбзэнгъэм шыуфбан» ылоу ащыпльэгъурэп. Тызфэжкугъе-сакыжъ, хэти ынаэ зытырерэгъэтыхъ, къэбзэнгъэр зы нэб-гырэ закъокі эшшопхын пльэ-

Краснодар къиклэу гъогушхоу
Новороссийскэ екlyрэм ыб-

рылтыр плышшыуак! Ахэр зиэ художественнэ амалхэмкэ ахэр къэгъэльгъо гэнхэу арыгъэ», атама Г. Кнашса.

етхы Б. Клыашэм. Нэмүккэу къэплон хъумэ, Б. Клыашэм зэритхырэмкэ, силлабическом усем эпосыр зыпкь иуцонымкэ ыкчи нахьышлоу гъэпсыгъэ хъунымкэ формаль-нэ принципхэр щыэ зэрэхъутэхэр къышыхъятыгь. Саусырыкъо ехыпшэгъэ таурыхъэм (пышнальхээм) афэгъэхыгъеу М. ыкчи З. Къомафэхэм мары атхырэр: «Зэкэ адыгэхэр зыккэу зыщыгъэхэх лъэхъяныр ары а таурыхъым иусехэу анахь узыгъэрэзэхэрэр зызехъягъэхэр. Героим ибатыр шыуш зыфагъазээ къалохэрэмкчи, нэмэгч чыпшэхэу къэбарэу къауатэрэм исюжет гъогупэ шъхьаэл епхыгъэхэмкчи ритмэ гъэпсыкээр, лексическом укчи синтаксическом компонентхэр зыпкь итхэу зэрэштихэр къи-хэгъэшгъэх хугъгэх». Зэрэштульгэйтоу, «Нартхэм» яусэ зэхэльхъакэ шэн-унаехэу илэхэм афэшхъяафу товшлагъэм аригухэл шъхьаэу шымытыгъ нахь мышэми, мы товшлагъэми гъэнэфгэхье аналитическом материал хэлтээп, зэкчами афэгъэхыгъэ гущыгъэхэм ятекстхэм яхылгээти усээхэлхъакэ илофигъюхэр усэзгэшгэшэним ишапхъэхэу зэкчами зедаштагчай шынхэм арчмынфуханчи зэрхьаагъэхэр ыкчи иныжхъэм язекуяккэхэр къадауатэхээ, эпическое ордхэр къэлгъэнхэм иижьыре шуашэхэм яхыгъэхэр гъэпсыгъэх. Аш къылкырыккэу поэтическ щэрю къэуяккэм иамалхэм, ритмикэ-интонационнэ ыкчи музыкальнэ-исполнительскэ лъэнэйкъом эпосым иусэ текстхэр торжественнэ-гушхонигъэ нэшанэ ахэльэу къашых. Эпосым гушхъэ лэжыгъэм, намысым альэнхъоккэ шуагъэу хэльыр зыфэдэр — ар цыфыгъэшхом тегъэпсыкыгъэу шъхъэккэфа-гъэм, гуккэгъу цыфым фэшыгъэным, зэфагъэ дызехъэгъэенным зэрафигуухэрэр ары. Ары паклош, таурыхъыр нэбъиритлум (е купилтум, лъэпкынитлум) азыфагу Ѣыккорэ банэм къытегу-шыгэми, ар къэзыуатэрэм пшъэрить шъхьаэу илэр зэфагъэр тегъэккэгъэныр, цыиф пистэуми яшыгъэккэ-псэуккэхэрэ идеехэм алае теклонигъэр (жъалымыгъэр) къэгъэльгэгъэныр ары. Джа гуккэльнугъэццыфыгъэ мэхъанэр къэтигъэгъэныр ары зыфэлорышилхэрэр эпическое таурыхъэм яхудожественнэ-поэтическ ылуккэ-кынжыгынгъэм иамалхэр.

ЩЭШІЭ Щамсэт

АДЫГЭ ЛЪЭПКЬ ЛЪАПСЭХЭР: «Нарт» эпосын илюфыгъохэр

**(Кызылкөлтүрэй
Юныгъом и 10-м
кындачыгъэ номерым ит.).**

С. Липкиним урысыбазкіләптиратнэр зәридзәкытъяр щысәү къеғельтьағо: «Нартхэм» ягадыға усэ ассонансым тетильтъор щығығь. С. Липкиниыми ассонансым дыригъаштәу усэр зәрэгъәпсыгъэм инәшәнә заулә къеғъәнәжжы. Ау мыш дәжым эпосым итекстәу урысыбазкіләззәкытъяр щысәкілә къебгъәлләгъоныр тәрәза? А. Хъедетъапләм нәмыкырып щысәхәу къыгъельтъағохәрәр нарт эпосыр арыхәп къызыыхыгъәхәр — ахәр зыфгъәхъыгъәхәр тарихым къыхәфәрә зэлъашләрә цыфхәу Хъатх Мыхамәт ыкылти Хъатхымә я Къоклас, Айдәмымрекъан афаусыгъәхәр ыкылти Мәмәт ехылтәгъе джыре народнә орәдәу къалохәрәр арых.

Нэмүкэу къэпön зыхъукIэ,
«Нартхэм» яусэ икультурэ

ехылтагъеу, зытет шыыпкъэмлэ, А. Хъедэгъаллэм (юфыгъор къызэрлигъеуцугъэм фэшхъаф-къэ) зыпари къытуагъэп. Нарт текстхэм мэкъэ дахэу къахэ-lykырэм фэгъэхыгъеу къат-хыгъагь Хъанджэрийн, Къазы Атэжкыкъоми, Нэгумэ Шори. Ау я юфыгъом изэгъэшлэн мэхъянэшко зэрилэр А. Алиевам, З. ыкы М. Къомафэхэм, А. Гутлэм ыкы нэмыхкхэм яюф-штагъэхэм зэрашыхагъэунэ-фыкыгъэр зыхэбгээкыкъэ, усэ фактурэм ехылтэгъе юфыгъом изэгъэшлэн а лъэхъяни джыри къагъеуцугъэп пломи хъущт.

«Нартхэр» зэрэзэхэльхээгээ
үсэ гъэпсыкэм иунээ нэшэ-
нэ заулэ ягугыу кыышыгь по-
этэу, нартээгъашаа Б. Klya-
шьэм. Аш зэрэхигтээунэфыкы-
рэмкээ, ритмичесэ прозэм тे-
кыихээ, силлабо-тоничесэ усэм
зытхээштыгьэхэ ижыыре льэ-
ханыр ары нарт элосым иусэ

текстхэм къагъэльгъорэр. Ашгы зылтигагъэм мэхъанэшго илүүкү шхъяфэу хэгъэунэфыкыгъэн фаеу тэфе; критикым агу зылтигагъэр нахь зэхэугуфыкыгъэу ыкчи гъэнэфагъэу кырелотыкы: «Гум къинэжъэу ыкчи ямышыкчэу нарт эпосым къышыгъэльгъуягъэ хъугъэ социальнэ-тариху условиехэр арых силлабическе усэр къызыпкырыкыгъэр. Машломэр гъучынэрэ агъэфедхэу зырагъэжьэ нэужым, ахэм цыфрым ишыгэклэпсэукчэра ишыгэныгъэ итепльэрэ зэзрахбокыгъэ, ахэм къыгэклалхъагъэх цуабзэр, ашьо джанэр, чатэр, тофшигынным цыфрын зэригчлэжкырэмэрэ шуагъэу къыкчлакторэмэрэ аш изэхэшыкчэ ыгъэшшагьохэ иктугъ, дунаир къызэрэгурьиорэм джыри нахь зырагъэушомбгүйгъ, зэклэ ахэм ыкчи япхыжыгъэ зэхъокыгъэ ин дэдэхэм шлокимыгэу къагъэуцщигъэ пшъэ-

 МЫХЭР О УИЦЫФЫХ, АДЫГЕИР!

Ильэхъан ицьыфышхуагъ

АР-м инароднэ тхаклоу, шіенныгъэлэжь-нартоведэу, АМАН-м иакадемикэу Хъэдэгъэлэ Аскэр кызыыхъугъэр Іоныгъом ильес 94-рэ мэхъу. Адыгейм имызакъоу, Кавказым ыкы Урысюем, Іәкыб къэралхэу адигэхэр зыщыпсэухэрэм итворческе лэжыгъэкі А. Хъэдэгъалээр щизэльашаагъ. Лыхъужь эпосэу «Нартхэр» адигэ лъепкын фиухъумагъ, ашкі лъепкъ культурэр, анахъеу литературэ хъарзынэшыр лъешеу ыгъебаагъ.

Аскэр цыфышуагъ. Игъэп-сыкішыкъ, изекіокі-хабзи шапхъе ялагъ, іәдэб хэлъыгъ. Зыфесакъижь-зыфэгумэкъижъеу ыкы дэхэгъэ-къэбазажъэм сидигъоки дэмшихъахау лыхъкоу, нарт шыкіеу цыфхэм шур афиғъэбагъоу, акыл-шіенныгъэкі зэдиштуу хъатырышагъ. Аскэр нахъыкъ нахъыкъ зэфэн-зэхэфын ыкы изэгъашэн адэлэжъагъ. Томибл хъуре лыхъужь эпосэу «Нартхэр» ыкы эпосын фэгъэхыгъе тхылхэр Москва, Мыекъуапе къашыди-

лагъеу, опсэуфэ, гуманитар уштынхэмкэ Адыгэ республикэ институтеу Т. Кіэрашэм ыці зыхырэм инаучнэ тофышаагъ, ильэсэбэрэ фольклорымкэ иотдел ипэшагъ. Гутынгъэшко фырилеу адигэ нарт эпосын иуѓоюкъын, изэгъэ-зэхэфын ыкы изэгъашэн адэлэжъагъ. Томибл хъуре лыхъужь эпосэу «Нартхэр» ыкы эпосын фэгъэхыгъе тхылхэр Москва, Мыекъуапе къашыди-

(ежь Аскэр цэр фэзыусыгъэр), еджагъеу кыльтэгъуягъ, пхорэльфхэми агъегушхуагъ. Унэ шыгъи ил, Аскэр икъоджэ класэу, охтабэ зыщигъаклоштыгъэ Хъатикъуае дэт. Цыф еджэгъэ-гэсэгэшхом, ильэпкъ гүнэнчэе фэшыпкыагъем ар инэпэгъ.

Лъепкынм къыхэкыгъе цыф цырьишоу Хъэдэгъэлэ Аскэр сиамал къызэрихъеу шукээ сыйкытегущыиээ, анахъ кыл-

чэ ашыригъэджагъэх. Хъалидэ сыйд юф фагъэзагъэми, дэйту дэдэу ыгъецакіештыгъ. Цыф зафэу, хъалэлэу Ѣытыгъ, цыфхэр ыкы природэр икэсагъэх, ныбджэгъуныгъэм мэхъанэ ритыщтыгъ, тхэштыгъ. Гъэзетхэу «Шапсугия», «Черноморская здравница» зыфилхэрэм ытхыхэрэр къархъэштыгъ. Мурадыбэмэ зылашэрэ Лыф Хъалидэ ильес 72-м итэу идуунай ыхъожыгъ. Зышэштыгъэхэм ар лъашеу агу къеугъ, Хъэдэгъалэри ахэм ашыгъигъ.

Джашыгъум Хъэдэгъэлэ Аскэрэ Хъушт Аслыланбыйрэ яныбджэгъушоу Лыф Хъалидэ ихудожественнэ тхыгъэхэр зэдэлжихи, хэутынэм фагъэ-

**«Нартхэм ямашло орэмыкIуасэ!»
зыфилорэ джэпсэлээ Иэтигъэр
пстэуми апэу къэзышиIыгъэр
Хъэдэгъэлэ Аскэр.**

лажъэштыгъ. Мы лъэнүкъомкэ ежь Аскери зэрилъекіеу а уахтэм юфышо ешээ. Ашкі Шапсигъе щире ныбджэгъухэм — Пшизэ шьольтыр изаслуженне журналистэу Хъушт

гъэкыгъех. Лы гъэсагъэм иильэсхэр, имафэ пэпчь тхэн зэпымычыжымкэ ушъээгъех. Ильэпкъ фишигъэр, фызэшо-

хээгъэшымэ сшоигъор ныбджэгъуныгъэ-цыфигъеу, гуьзбээгъэ-хъалэлыгъеу хэлъыгъэр ары. Аскэр зеклонир, зыплтыхъанир икэсагъ. Тхаклоомкэ, шіенныгъэлэжымкэ ахэр мэхъанэ зиэх. Гупшисэр а зекэми къызэрэгъеу ўрзагъэр дэгъоу ышшэштыгъ. Шапсигъе икэсагъ. Ежь шапсигъэхэм тхэклоакылыши-губзыгъэр къызэрэфшагъэр ягуалеу зыхъалхъан щагъагъ. Мыш фэдэ зэлүкэгъэхахъэхэм анахъ шхъалэхъуре зэрэшмыиэм бгүйтуми гу ляташтыгъ. Шапсигъе щыщ нахъыж губзыгъхэм, лы лушхэм, лыхъужхэм, лъепкъ гумекъир зэхэзышэрэ цыфхэм ар нэуасэ афехъугъагъ. Аскэр имамал къызэрихъеу хэти джэуапэгъу фэхъуштыгъ, жыи, кли ыгъэгушхощтыгъ. Я XX-рэ лэшшэйум ыкіэм Хъэдэгъалэ охтабэ Шапсигъе щегъакло, щызэхашэрэ юфтхабзэхэм ахэлажъ. Тыдэ щыэ адиги ятирихъ льапсэ ашэнным, нартхэр зилэлжыгъо лъепкыр агуругъэөгъэнэм а зэкіе фе-

Аслыланбый, зэльашеэрэ кіэлэгъэдже-этнографэу Лыф Хъалидэ лъешеу яшшуагъе къырагъэхыгъ. Ежь Аскери ныбджэгъухэм афэзэфагъ, афхалэлгъигъ.

Лыф Хъалидэ еджэгъэ-гэсэгъягъ, лы дэгъугъ. Адыгэхэм якултурэ ышшу ыкы къытэгъенуу, зэльашеэрэ этнографыгъ. Хъалидэ къуаджэу Тхъагъашшэ щыщыгъ, дэсигъ ыкы щагъэтылышыгъигъ (1926 — 1998). Хэзэгъу зэошхом ильхъан ильес 17 мыхъугъеу дээ къуулкыум аши, аперэ заоу «Голубая линия» зыфилору Пшизэ щыкыуагъэм хэлэжъагъ. Тамань шхъафит зышшыгъигъэтидэхэм ахэтэгъ, зэо лъэхъаным дээ училищым агъакли, лейтенантциэр илэу дэгъоу къуухыгъ, дээ къуулкыум 1954-м нэс хэтыгъ. Зэо ужым Краснодар дэтыгъэ кіэлэгъэдже институтыр къуухыгъ, урысизэмрэ эрэ литеатрээрэ ыкы тарихъымкэ Псышопэ районым игурит еджэпэ зэфэшхъафхэм ыкы къалэу Шъа-

хъазыри, къыдагъэхыгъ. «Прости меня, Родина» («Емыклоу къысфэмийтэгъу, сижку» адигабзэкэ зэрэджагъэхэр), сурэтэу мы тхылтым дэтхэр зышыгъэр Хъапыщт Айсэр ары. Шапсигъе Адыгэ Хасэм имытку йэпилгъукэ тхылтыр къыдагъэхыгъ. Этнографэу, лъепкъ фольклорым иуѓоекло инэу, Тхъагъашшэ щыщ Лыф Хъалидэ къызыхъугъэр ильес 75-рэ зэрэхъурэм ар фагъэшьошагъ. Тхылтым ижыре адигэхэм ядунэететыкагъэр къэзийтэрэ произведение зэфэшхъафи б къидэхъагъ. Адыгэ тарихъ лъапсэр зымыгъэкодышт тхылтыр ар къэнэхъы. Хъэдэгъэлэ Аскэр ихатыркэ тхылтыр щыэ хъуль. Ныбджэгъу шылпкъем епложын имыщиагъеу уильэгъун ышшэн ыкы зэшшуихын зэрилгъыгъ.

Хъэдэгъэлэ Аскэр адигэхэм ябъашэхъынэу щымыт гъесагъ, лъэхъаным ицьыфышу. Ситхыгъэкэ сэ анахъ кіэзгэхътхымэ сшоигъуагъэр тхэклошхом, шіенныгъэлэжымкэ илэгъэ-цыфигъэ зынэсийтгъэр ары. Яльал ыкы яклас ар иныбджэгъухэу, иоффшэгъухэу ильес 60 йэп-цыпэм зыхэтэгъэхэу АР-м гуманитар уштынхэмкэ институт иоффшэхэм. Сэгъашагъо творческе клочэ ин Аскэр зэрэхэлтигъэр, усэ-повестэу «Адыгэм ыпхъу» нахъ Хъэдэгъалээм ымытхыгъагъими, икъущтыгъ. Хэгъэгум, лъепкъим, чыгум, цыфым, Адыгэхэм ичыонс джэнэт ядахэ ылоным, афэусэним Аскэр езэштигъэгъ, усэ тхылтыр къыдигъэгъигъ. Шіенныгъэ хъасым лэжигъэшко щире, цыфигъэ хабзэри зыки щыгъупшагъэл.

Икэсагъ Аскэр сабыххэр, еджэкло цыклюхэр, ахэм бэ афитхыгъэр, дунаир мамырным (заор ынэ зэрэкікыгъэр мыгъуашэу) къыфаджэштыгъ, чыгур гъэбэжжуулъэним кіэхъопсыштыгъ. Ежь иуахтэ ымакъэ зэхихъ, ильхъан зэхишикъе ыкы дыригъаштэу Хъэдэгъэлэ Аскэр шур ылэжъигъ, иильэсхэр гъашгэноыхъ, бахи, ышхъээ закъо паеу Ѣымытэу, лъепкъим пае Ѣыагъ. Аскэр ильхъан ицьыфышуагъ.

**МАМЫРЫКЬО Нуриет.
АР-м изаслуженне журналист.**

**Усэн-тхэнным имызакъоу, научнэ
IoashiIyashko Askær иI. 1945-рэ
ильэсэйм къыщуублагъеу, опсэуфэ,
гуманитар уштынхэмкэ Адыгэ
республикэ институтэу Т. Кіэрашэм ыцI
зыхъирэм инаучнэ IoashiIagъ, ильэсэйм
фольклорымкэ иотдел ипэшагъ.**

Ытхыхэрэр 1940-рэ ильэсэйм къыщуублагъеу хуутыштыгъэх. Усэхэр, поэмэхэр, усэ-повестхэр зыдэт тхылтыбэ адигэбзэки ирьсэвэзки къидэхъэгъигъ. Ахэм ащищхэр нэмыкльэпкыбзэхэмкэ зэрэдэхъэгъэх, усаклом игушыгъэхэм арлыт ордхэр тикомпозиторхэм аусыгъэх.

Усэн-тхэнным имызакъоу, научнэ IoashiIyashko Askær иI. 1945-рэ ильэсэйм къыщууб-

лагъигъэр бэдэд, аш ишыхъатыхъ Ѣытхыхуцэ инхэу, къэралыгъо шуухафтынхэу къыфагъэшьошагъэхэр.

Хъэдэгъэлэ Аскэр адигэхъулыгъэм къитефэрэр зекэ ышшагъ: чыг ыгъэтысигъ, унээто дахэ ышшагъ, сабийхъэр ыптугъэх — пхууитурэ къуитурэ (ыкъоу нахъижъеу Айтэг — шіенныгъэлэжыгъ, бэмшигъеу идуунай ыхъожыгъ), аш икъоу Нарт клаал ыхъугъеу

МЫЕКЪУАПЭ и МАФ

Мэфэкъыр къагъэдэхагъ

Мыекъуапэ имэфэкI мафэ Адыгэ Республикаем иартист цэрылохэр, ансамблэхэр хэлэжьагъэх. Концерт хэхыгъэу В.И. Лениним ыцIэ зыхыре пчэгум пчыхъэм щизэхажагъэр сыхъатыр 10-м нэс куагъэ.

Хэгэгум, Дунэе фестивальхэм шытхуцIехэр къащидэзыхыгъэ кIэлэцыкIу къешьюкою купэу «Мыекъуапэ инэфыльхэм» мэфэкъыр къагъэдэхагъ. Лъэпкь шьошэ фыжыхэр ашыгъэу калэхэри, пшашьехэри уджыгъэх. Къешьюаклохэм пэшэнгъэ адзызерахъагь Нэнэжь Айдэмээрэ Нэмэйтэкъо Риммэрэ.

Суретым итхэр: «Мыекъуапэ инэфыльхэм» якъешьюаклохэр.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэхэр: Адыгэ Республикаем лъэпкь ИофхэмкIэ, Иэкыб къэралхэм ашыгъээрэ тильэпкь эзэхжүхэм адьырээ зэпхынгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Крестянскэр, 236

КИЭЛЭЦЫКIУ ФУТБОЛЫР

Апэрэ чыпIэм фэбэнэштых

Урысыем футболымкIэ икIэлэцыкIу-ныбжыкIэ спорт еджапIэхэм язэнэкъоуухэр шъольырхэм ашкэх. Кыблэмрэ Темыр Кавказымрэ язэуукIэгъухэм Адыгейим икомандэхэу 2000-рэ ыкIи 2001-рэ ильэсхэм къэхъугъэ калэхэр зыхэтхэр ахэлажьэх.

Тренерэ Юрий Манченкэр зипэшэ калэхэр (2001-рэ ильэс) Ставропол икомандэу УОР-м финалныкъом ятлонэрэу Ставрополь шытекуагъэх. Пчагъэр 1:0. Я 60-рэ такыкъым Тимур Ковтуновым УОР-м икъэлапчээ лэгэаор дидзагь.

2000-рэ ильэсийм къэхъугъэ калэхэм, тренерыр Кобл Рустэльян, апэрэ ешэгъэур Ставрополь 1:0-у кыщаахыгъ. Ятлонэрэ зэуукIэгъур республике стадионэу «Юностым» щыкуагь, пчагъэр 0:0-у аухыгъ. Шхъэлэхжо Амир, Тумэ Тлахьир, Юсупэ Артур, Тимур Осмоловскэр, нэмыкIхэри тикомандэ дэгъую щешагъэх. Къэлэпчээлутэу Валерий Ореховым шъобж кытыраащагъэу зэуукIэгъум хэлэжьагь, щысэшу кыгъэлэгъуагь. Цыхъэшэгъэу ар зэрешлэрэм

тифутболистхэм гушхонигъэ къашильхъээ теклонигъэм фэбэнагъэх.

Іоныгъом и 15-м Мыекъопэ «Зэкъошныгъэм» иныбжыкIэ

командэхэр финалым Краснодар щешэштых, Ю. Манченкэр зипэшэ калэхэр «Динамо» Ставрополь лукIэштых. Тренерэ Р. Коблым ыгъасэхэрэр «Уралан» Элиста дешэштых. КIэх зэуукIэгъухэр Краснодар щыкIоштых. Теклонигъэр къыдэзыхыхэрэр Урысыем изэнэкъоуу анахы лъэшхэр зыхэт купым щешэштых. ЗэуукIэгъухэр сыхъатыр 12-м ыкIи 14-м аублэштых.

Адыгэ Республикаем физкультурумкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитет ипащэ игуадэзу Андрей Бородин, футболымкIэ республикэм икIэлэцыкIу-ныбжыкIэ спорт еджапIэ ипащэ Хъабэхъу Рустем, тренерхэм кызэрэтаауагъэмкIэ, тикIэлэпэдэжаклохэм ялэпэсэнгъэ хэпшыкIу хагъэхъуагь, командэ макIэп кызэрэнэкIыгъэр.

ТиньбжыкIэхэм гъэхъагъэ ашынэу афэтэло.

Суретым итхэр: **Мыекъуапэ-рэ Ставропольр, якомандэхэр финалныкъом щизэдешэш.**

ФУТБОЛ. КУПЭУ «КЫБЛЭР»

ЕшлакIэр пчагъэм Къегъэлъагъо

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Спартак» Владикавказ — 2:2. Іоныгъом и 9-м Адыгэ республике стадионын щизэдешэлгэхъ.

Зезыщагъэхэр: Д. Недвихай — Ставрополь, И. Типикин — Тихорецк, А. Орел — Кропоткин.

«Зэкъошныгъ»: Шэуджэн, Ахмедханов, Мыкью Мурат, Дудин, Шалбузов (Такъый, 65), Къонэ (Гъомлэшк, 61), Невидимый, Датхужь (Волков, 67), Чернышев (Дыхъу, 85) Йашэ (Делэкъу, 73), Арефьев.

Къэлапчээм лэгэаор дээзыдзагъэхэр: Гатикоев — 3, Камболов — 64, «Спартак». Чернышев — 14, Невидимый — 78, «Зэкъошныгъ».

Пресс-зэуукIэр

«Спартак» итренер шхъяаэу М. Дзобаевым зэрилтыгэрэмкIэ, ешэгъур зэрэкIуагъэр пчагъэу 2:2-м къеушыхъаты. 2016 — 2017-рэ ильэс зэнэкъоууррагъэхэнным ыпэкIэ мэфэ заулэ къэнагъэу командэр аугъомгъ, аш фэш Республикэм ипащэхэм афэрэз.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

«Зэкъошныгъэм» ешлакIэм игупчэ зэльиубиты, хъакэхэм къяланэ аримытыштыгъэу тренер шхъяаэм къыкуагь. «Спартак» футболыр республике кыышыгъэнным пылъ. Клубын ахьщэшо имыиэми, хэкъипIэхэм альхууц.

«Зэкъошныгъэм» итренер шхъяаэу А. Дерибериным къызэриуагъэмкIэ, иэнатIэ зыуухьагъэр мэзиту хъуутэ, командэм ешлакIеу кыгъэлэгъабш шоонгъор кыгъотыгъэр плытэ хъуут. Ареу ѿтими, уикъэлапчээ лэгэаор бэрэ къядадзэ зыхъуц, теклонигъэр къыдэхынэ кын. «Спартак» иешлаклохэм лэгэаор къялэкIэхынэр псынкIэл. ХъакIэхэм тикъэлапчээ лэгэаор къядадзэнэр къызыхъырээр тиешлаклохэм хэукунонгъэ башэ зэрашырэр ары.

А. Дерибериным журналистхэм яулчIэхэм джэуапхэр къаритижьызэ, командэр гъогу тэрэз тетэу ылтыгъагь. Непэ «Зэкъошныгъэм» хэт ешлаклохэм цыхъэ афешы, яешлакIэ хагъэхъоным фэш уахтэ ящыкIагь.

КIэуххэр

Я 7-рэ ешэгъухэм якIэуххэр зэтгэшэш.

СКА — «Кубань-2» — 2:0, «Афыпс» — «Черноморец» — 2:0, «Биолог» — «Ротор» — 1:5, «Краснодар-2» — «Мэшыкъу» — 4:1, «Шъачэ» — «Динамо» — 0:1, «Армавир» — «Легион» — 5:0, «Чайка» — «Ангушт» — 1:1.

ЧыпIэхэр

1. «Ротор» — 18
2. «Биолог» — 16
3. «Афыпс» — 14
4. «Армавир» — 13
5. «Черноморец» — 13
6. «Динамо» — 12
7. «Краснодар-2» — 11
8. «Спартак» — 11
9. «Чайка» — 8
10. СКА — 7
11. «Легион» — 7
12. «Кубань-2» — 7
13. «Ангушт» — 6
14. «Зэкъошныгъ» — 5
15. «Мэшыкъу» — 4
16. «Шъачэ» — 3.

Я 8-рэ ешэгъухэр Іоныгъом и 17-м яэштых. «Зэкъошныгъэр» Волгоград щыуукIэшт апэрэ чыпIэм щыIэ «Роторым».

ЗэкIэмкIи пчагъэр

4017

Индексхэр

52161

52162

Зак. 530

Хэутиным узшыкIэхэнэу щыт уахтэр

Сыхъатыр 18.00

ЗышыкIэхэнгъэх уахтэр

Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъяаэр

Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяаэр игуадээр

МэшлIэкъо С. А.

Пшьедэхъыжъ зыхъырэ секретарыр

ЖакIэмкIо

А. З.

